

Z. OSTOVIĆ PEXIDR-SRIĆA, *Schönbrunn-Palmenhaus*. Zagreb, Zbirka dr. Josipa Kovačića

Augustinčića 1957–61. Njegove se skulpture odlikuju dinamičnošću kompozicije i ekspresivnošću površine. Raniji su radovi obilježeni nemirnom formom, blagim odklonom od realizma i poetičnom transpozicijom motiva (*Otočanke*, 1966). Oko 1970. naglašava ritmičke strukture šiljatih oblika i asocijativnog značenja (ciklusi *Ribe*, *Ptice*, *Mladenci*). U djelima nastalim između 1977–84 (ciklus *Ljeto*) vraća se punoj masi, likovima ili kompozicijama ironičnih sadržaja (*Na valovima*, 1978; *Na jastuku*, 1979; *Finale II*, 1983). U najnovijim djelima ciklusa *Tragovi nestajanja* svođenjem na kubno i cilindrično ostvaruje skulpture čistih gradivnih jedinica. Raznolika kompozicijska rješenja vidljiva su na kipovima *Kameni ljubavnici*, 1986; *Okamenjena putenost*, 1988; *Rascjep*, 1989. Autor je spomenika S. S. Kranjčeviću (Zagreb 1961), M. Oreškoviću (Lički Osik 1965; Peščenica, Zagreb 1982), poginulim borcima (Ciglenica, Zagreb 1972), borcima skijašima (Begovina Razdolje 1980). Izveo skulpture u javnim prostorima: *Dječak* (Grič, Zagreb 1979), *Finale 87* (Sportski centar na Savi, Zagreb 1987), *Konstrukcija*, *Osama* i *Dječak* (Čakovec 1989–90) te *Ljeto* (Poreč 1990). Samostalno je izlagao u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Beogradu, Čakovcu, Dubrovniku i Kölnu. Radi crteže u tušu, flomasteru i pastelu.

LIT.: I. Katusić, Tomislav Ostojica 1964–1972, Zagreb 1972. — M. Baričević, Tomislav Ostojica (katalog), Zagreb 1977. — J. Depolo, Tomislav Ostojica (katalog), Zagreb 1979. — Z. Tonković, Tomislav Ostojica (katalog), Bol 1981. — M. Baričević, Tomislav Ostojica (katalog), Zagreb 1984. — S. Špoljarić, Tomislav Ostojica (katalog), Zagreb 1992. — Isti, Tomislav Ostojica (katalog), Zagreb 1994. Ma. B.

OSTOVIĆ PEXIDR-SRIĆA, Zdenka, slikarica (Novi Vinodolski, 5. VII. 1886 – Zagreb, 30. V. 1972). Pohađala Višu školu za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu, potom Akademiju u Münchenu. Usvršavala se u Beču i Parizu. Slikala je pejzaže, vedute iz primorja i Zagreba, mrtve prirode i portrete, najčešće u akvarelu (*Mrtva priroda*, 1920). Izradila inscenaciju za operu B. Širole *Citara i buhanj* (1930), a bavila se ilustriranjem i grafičkim opremanjem knjiga. — Samostalno je izlagala u Zagrebu (1916) i Osijeku (1917, 1918).

LIT.: Lj. Kanižaj i M. Peić, Sjevernokršćanske slikarice rođene u drugoj polovini XIX. stoljeća — iz fundusa Zbirke Kovačić (katalog), Čakovec 1985. R.

K. OSTROGOVIĆ, Gradska vijećnica u Zagrebu

OSTROGOVIĆ, Kazimir, arhitekt (Sv. Vid na Krku, 7. IV. 1907 – Zagreb, 15. VI. 1965). Diplomirao na Tehničkom fakultetu u Zagrebu 1934 (H. Ehrlich, E. Šen). Radi u arh. biroima S. Kliske (1933–34) i S. Löwyja (1935–36), a 1937–43. samostalno na Sušaku, gdje vodi nadzor na gradnji Hrvatskoga kulturnog doma i hotela (A. Albini). Za II. svj. r. uhićen, a 1943. uključuje se u partizanski pokret; sudjeluje u radu Kongresa kulturnih radnika Hrvatske u Topuskome 1944. God. 1944–46. načelnik je Saveznoga ministarstva građevina, a 1946–51. šef Odjela arhitektonsko-projektinoga zavoda. Od 1951. vodi arhitektonski biro »Ostrogović« u Zagrebu.

Još prije rata izvodi dvije vile u Malinskoj (1935), dvije u Crikvenici (1935. i 1938), te vilu u Žurkovu (1940), stambenu zgradu na Šetalištu XIII. divizije i dvije obiteljske kuće u Ul. I. G. Kovačića na Sušaku (1938), hotel »Malin« u Malinskoj (1938) i tvornicu grafita u Bakru (1939). Poslije 1945. važnije su mu realizacije Institut »Ruder Bošković« (1950–55), ljetna pozornica u Tuškancu (1952), Gradska vijećnica (1956–58, I. etapa), Komunalna banka (1960), Strojarsko-brodogradbeni fakultet (1964) — sve u Zagrebu, domovi kulture s kinom u Umagu (1953) i Sesvetama (1955), Komunalna banka u Rijeci (1963–65), te više stambenih zgrada u Zagrebu, Rijeci, Puli, Plaškome, Šibeniku i Plitvicama. Prve natječeje Ostrogović radi sa S. Löwyjem: bolnica na Sušaku (1931, I. nagrada), Gradska poduzeća u Zagrebu (1932, II. nagrada), regulacija trga u Sarajevu (1934, II. nagrada), a poslije samostalno ili u suradnji. Sudjelovao je na natječajima za parcelaciju i izgradnju naselja Vinovrh u Zagrebu (1933), školu (1935) i Banskü palaču u Splitu (1936), željezničku postaju (1936) i kazalište u Sarajevu (1938), brodersku postaju (1937) i poštu na Brajdici na Sušaku (1938) te Državnu operu u Beogradu (1939, I. nagrada). Autor je projekata za Predsjedništvo vlade u Beogradu (1947, III. nagrada), Operu u Beogradu (1948, I. nagrada), trgovačke kuće u Ljubljani (1953, I. nagrada) i u Skoplju, Skupštinu u Sarajevu (1953, IV. nagrada), hotel na Plitvicama (1954), zgradu »Elektroprivrede« u Rijeci (1955, II. nagrada), TV toranj na Avali (1959), Jugoslavensku ambasadu u Braziliji (1960) i Zavod za nuklearne sirovine u Beogradu (1964).

LIT.: Arhitekt Kazimir Ostrogović, ČIP, 1960, 99. — Z. Kolacio, Kazimir Ostrogović, Arhitektura, 1965, 90. — T. Premrl, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, ibid., 1976, 156–157. — Isti, Pobjeda moderne, ibid., 1976, 156–157. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985, ibid., 1986, 196–199. — T. Premrl, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1989. T. Pl.

OSTROVICA, ruševine srednjovj. grada Mogorovića na kamenu grebenu *JI* od Ličkoga Osika. U XIV. st. Ostrovicu dograđuje i utvrđuje majstor Novak Disislavić. Poslije tur. osvajanja Like 1527. tvrđava je zapuštena; danas su vidljivi ostaci ruševina.

LIT.: M. Magdić, Ostrovica u Lici, Narodne novine, 1906, 134, str. 1–2. — B. Gušić, Naseljenike Like od Turaka, Zbornik Historijskog arhiva Karlovca, 1973, 5, str. 31–32.

OSTROVICA, selo nedaleko od Benkovca. Na uzvisini iznad sela vide se ostaci zidina prapov. gradinskoga naselja. Otuda potječe obilje ulomaka gradinske keramike i vazâ tipa gnathia, željeznodobni nakit i novac ilir. vladara Baleja. Podno uzvisine na više položaja uočeni su ostaci rim. arhitekture, a pronađeno je i više rim. epigrafskih spomenika i nekoliko primjeraka skulpture, te raznih keramičkih predmeta i novca. Ističe se stela Gaja Veronija Etor i njegove obitelji s portretima s kraja I. st. Na vrhu uzvisine podignut je u sr. vijeku utvrđeni grad čiji su gospodari do sred. XIV. st. bili bibrski knezovi Šubići. Na području Ostrovice otkriveno je više ranosrednjovj. grobova iz kojih potječu karolinške ostruge (IX. st.) i nekoliko primjeraka nakita. Pri popravljaju crkve Sv. Ante pronađeno je više ulomaka starohrv. crkvenog kamenog namještaja s ostacima natpisa i pleterne dekoracije. U Ostrovici su pronađeni i ulomci gotičkih natpisa i glaziranih vaza, te kasnosrednjovj. novac.

LIT.: D. Rendić-Miočević, Nekoliko monumentalnih nadgrobnih stela s portretima iz sjeverne Dalmacije, Diadora, 1959, 1. — J. Belošević, Nekoliko ranosrednjovjekovnih metalnih nalaza s područja sjeverne Dalmacije, ibid., 1965, 3. — V. Delonga, Fragmenti predromaničkog crkvenog namještaja iz Ostrovice, SHP, 1982, 12. — V. Delonga i T. Burić, Greblje — srednjovjekovna nekropola u Ostrovici kod Benkovca, Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva, 1984, 1 i 3. Z. Gu.

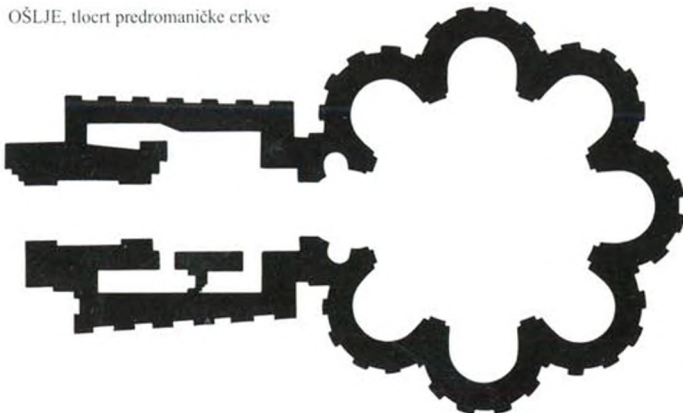
OSTROVICA BUŠKA, ostaci utvrđenoga grada na brdu Ostrovici (846 m) iznad Z dijela Pazarišnoga polja u Lici. Grade je i utvrđuju u XIV. st. Frankopani, gospodari Buške župe. Krčelić je spominje kao »arx antiquissima«. U gradu se 1341. spominje crkva Sv. Mihovila, a ispod grada podgrade sa župnom crkvom Sv. Marije. Do ruševina se dolazi brdskom stazom i stubama usječenima u živu stijenu sa Z strane.

LIT.: B. Gušić, Naseljenje Like do Turaka. Zbornik Historijskog arhiva Karlovca, Karlovac 1973, 5.

OŠLJE, selo nedaleko od Stona. Spominje ga prvi put Konstantin Porfirogenet u X. st. (*Josle*). Na lok. Bijela Lokva nalaze se ruševine crkve osmerokonzne osnove s razvijenim predvorjem tipa westwerka. Jedinstvena oblika i odlične gradnje s lezeniranim zidovima, pripada predromaničnome slogu.

LIT.: T. Marasović, Ranosrednjovjekovna crkva u Ošlju kod Stona, Peristil, 1957, 2. — Isti, Graditeljstvo starohrvatskog doba u Dalmaciji, Split 1994.

OŠLJE, tlocrt predromaničke crkve

OŠTARIJE, selo 11 od Ogulina. Župna crkva Sv. Marije bila je prvotno velika trobrodna gotička građevina koju su podigli Frankopani 1451. Sada služi kao crkva samo obnovljeno svetište s trostranim završetkom i bočna kapela. Zidovi nekadašnjih crkvenih lađa s gotičkim dovratnicima čine dvorište. U crkvi su osim neogotičkoga glavnoga oltara i barokni kipovi.

LIT.: S. Podhorski, Oštarije, Vijesti kluba inženjera i arhitekata, 1901, 8. — G. Szabo, SG. — Isti, Abseits vom Weg, Morgenblatt (Zagreb), 1. I. 1929. A. Ht.

OŠTRC, srednjovj. utvrđeni grad na jednome od vrhova Ivančice. Spominje se 1330. u posjedu Petra Gissinga, potom grofova Celjskih, J. Vitovca, Ivaniša Korvina, te posljednjih grofova Keglevića, koji su ga napustili u XVII. st. Ruševine pokazuju da mu je osnova bila jajolika, s kulom kružna presjeka na jednome i kulom četverokutne osnove na drugome kraju. Imao je i vanjski zid s ulaznom kulom.

LIT.: G. Szabo, Sredovječni gradovi u Hrvatskoj i Slavoniji, Zagreb 1920. L. D.

OŠTRIĆ, Ivan, arhitekt (Novigrad, 12. II. 1943). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1967 (V. Turina). U Zavodu za urbanizam u Zadru do sred. 80-ih god. izrađuje mnogobrojna prostorna rješenja za stambena i turistička naselja, a potom projektira stambene zgrade na Bilome brigu i u predjelu Smiljevac, stambeno-poslovnu uglovnicu u Voštarnici, poslovnu zgradu s poštanskim uredom u Boriku (1991–92) — sve u Zadru. Objavljuje stručne tekstove.

LIT.: D. Dražić, Melankolija metafizičke slike, ČIP, 1991, 5. F. Vu.

OŠTRIĆ, Olga, etnologinja (Petrinja, 5. VIII. 1922). Studirala na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Od 1947. kustosica Etnografskoga muzeja u Zagrebu, od 1952. direktorica Etnografskoga muzeja u Zadru. Bavi se etnografijom Dalmacije, osobito nakitom i narodnim nošnjama.

BIBL.: Tragovi ilirske kulturne baštine u narodnoj kulturi našeg primorskog područja (sa Š. Batovićem), Godišnjak Centra za balkanološka istraživanja ANUBiH, 1969, 12; Ruho i nakit Dalmacije (katalog), Zagreb 1976; Narodni nakit, u katalogu: Nakit u sjevernoj Dalmaciji od prapovijesti do danas, Zadar 1981. R.

OTAVICE, selo nedaleko od Drniša. Rodno mjesto obitelji I. Meštrovića, koji je na glavici što dominira otavičkim poljem sagradio mauzolej (1926–30) za sebe i svoju obitelj. Mauzolej je od kamena u obliku centralne građevine s kupolom. Na ulaznim su vratima portreti u bronci članova obitelji, a u unutrašnjosti mnogobrojni reljefi i skulpture sakralnoga sadržaja. U domovinskom ratu 1991–95. unutrašnjost je oštećena, posebice reljefi i skulpture.

OTEŠ GRAD, utvrđeni grad na brijegu (745 m) usred Pazarišnoga polja u Lici. Pod gradom su nekada stajali podgrađe i crkva, koju 1696. spominje senjski biskup Glavinić. U ranome sr. vijeku Oteš je utvrda Buške župe, od XIV. st. u posjedu Frankopana, u XVI. su ga st. razorili Turci. Danas je u ruševinama.

LIT.: M. Magdić, Grad Oteš u Lici, Narodne novine, 1914, 143, str. 1–2. — B. Gušić, Naseljenje Like do Turaka, Zbornik Historijskog arhiva Karlovca, 1973, 5, str. 35. M. Kru.

OTIŠIĆ, selo pod Svilajom na putu Vrljaka — Sinj. Na položaju Gaj nalazi se skupina prapov. kamenih grobnih humaka, a na Mačkovoj glavici ostaci utvrđena prapov. naselja; grobovi iz toga razdoblja pronađeni su i u Čorkovića pećini, na S padinama Svilaje. S tih lokaliteta potječu raznovrsni predmeti iz starijega i mlađega željeznoga doba: brončane fibule, privjesci, narukvice, prstenje, ulomci keramičkih posuda te gnathia vaza. Na položaju Crkva kraj Krunića ograđa pronađeni su ostaci ranokršć. crkve iz koje potječe monolitni stup s kapitelom — vjerojatno dio njezine oltarne pregrade.

LIT.: S. Gunjača, Muzej hrvatskih starina od oslobođenja do danas, SHP, 1952, 2, str. 223. — I. Marović, Sinjska regija u prahistoriji, u knjizi: Cetinska krajina od prethistorije do dolaska Turaka, Split 1984, str. 27 i 56. Z. Gu.

OTOČAC, gradić na Gackom polju u Lici. U blizini su se u rim. doba nalazila japodska naselja *Avendo* i *Arupium*.

Oko 1100. Baščanska ploča navodi da je crkva Sv. Mikule u Otočcu bila u zajednici sa Sv. Lucijom na Krku. Od 1300. O. se spominje u posjedu Frankopana, od kojih je Sigismund tu osnovao biskupiju (1461–1535) s crkvom Sv. Nikole. Premda su O. od 1467. ugrožavali Turci, nisu ga nikada osvojili. Naselje s obrambenom kulom, na zavoju rijeke Gacke, bilo je opasano zidovima s kulama (nakon rušenja 1829. samo djelomično očuvani). P. Keglević je kraj Otočca 1543. potukao Turke. Radi bolje obrane sagrađen je 1619. kaštel (»Fortica«), sličan Sisku po trokutnu rasporedu kula cilindrična oblika (iznad naselja na brdu vide se ruševine). Od 1746. O. je štabno mjesto otočacke pukovnije. Iz doba Vojne krajine potječe niz skladnih, jednostavnih, većinom jednokatnih kuća. Barokna župna crkva Sv. Trojstva iz 1684 (obnovljena 1774) prostrana je jednobrodna građevina sa zaobljenim svetištem uz koje je sakristija; sa svake strane broda su po tri bočne kapele, povrh kojih su empure. Zvonik se izdiže iz glavnoga pročelja. Crkva ima kasnobarokno-klaresicističku opremu: sedam oltara, propovjedaonicu, krstionicu i nadgrobne ploče iz XVIII. st. Među slikama je *Raspeće*, djelo M. Schiedera iz 1867. Njegov je rad i ikonostas iz 1878. u parohijskoj crkvi Sv. Georgija (1863). — U ratu 1991–92. oštećene su zgrade u gradskoj jezgri, posebice crkva Sv. Trojstva.

OTAVICE, unutrašnjost mauzoleja obitelji Meštrović

